



עלון מס' 1047  
לך-לך  
יב' בחשון תשפ"ז

# ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הסולל שבמסדות "יגל יעקב", חולון  
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מונרבי שליט"א

## גילוי הגלות

## היכן טמון העושר!?

בפרוץ מלחמת העולם השניה מצא עצמו הרב מבריסק, הגאון רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל, בוורשה המופגזת. העיר נכבשה בידי קלגסי הנאצים שהחלו להתאנות ליהודים. בניסים נחלץ מידם והגיע לוויילנה בירת ליטא, מנותק מעירו הכבושה על ידי הנאצים. בינתיים כבשו הסובייטים את ליטא. הרב מבריסק פעל להשיג אשרת הגירה לארץ ישראל, שאכן הושגה בקשיים רבים. העתיד הצטייר בצבעים וורודים. היה זה בשבוע של פרשת "לך לך". אחד מתלמידיו עלה למעונו, ומצאו יושב מהורהר, ראשו נתמך בידו, והוא מסיח עם עצמו: "בפירוש המשניות להרמב"ם, בפרק ה' במסכת אבות, נמנית כנסיון הראשון של אברהם אבינו - בציווי "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". ותמוה, שהרי הובטח שם הבטחות מפליגות: "ואעשך לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך, והיה ברכה - ואברכה מברכך ומקלליך אאור, ונברכו כל כל משפחות האדמה". ומי הבטיחו בהבטחות אלו - נביא? מלאך? הלא הבורא יתברך בכבודו ובעצמו! אם כן, מה הנסיון הגדול בהליכה לקראת כל אלו הברכות?".... והתלמיד שמעו עונה לעצמו: "מכאן הוכחה שגלות היא גלות - אפילו אם הולכים לקראת עתיד מזהיר, שלווה ומנוחה"... ביקש התלמיד להפיס דעת רבו, ואמר: "במה דברים אמורים, כשעוזבים את הבית בשעת שלום ורגיעה. אבל אם הבית בוער - אם הנאצים כבשו את בריסק, ובלויטא עצמה אין יודעים מה ילד יום, הקומוניסטים השתלטו על המדינה והגרמנים עלולים לפלוש בכל שעה - אין זה בגדר ניסיון, להימלט לארץ אחרת"... ענהו הרב: "טעות בידך! הן מצינו לירמיהו הנביא ששיבח את עם ישראל בשם ה' לאמר: "כה אמר ה', זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" - ויש להבין, מה שבח הוא זה? הרי היו במצרים, בבית עבדים, בכור הברזל. התענו בחומר ובלבנים, את בניהם טיבעו ביאור, שיקעו בחומה, שחטום ורחצו בדמם - מה רבותא שהסכימו לצאת מגיא צלמות ולברוח למדבר?". וסיכם: "אין זאת אלא שקשה עד מאוד להיפרד מן הבית, ואפילו שהתנאים שם נוראים ואיומים, וקשה עד מאוד לעקור למקום אחר - ואפילו מצפות שם ברכות גדולות ועצומות"... לא בכדי, איפוא, מדייק המדרש שהיה ניסיון זה קשה כניסיון העקידה: "לך לך מארצך" - "ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה"... ולא בכדי אמרו בגמרא שגלות מכפרת עוון, ובעל ספר החינוך כתב "שצער גלות שקול כמעט כצער מיתה" ועל כן נענש בה הרוצח בשגגה. והנה התורה נצחית היא, ולקחיה נצחיים. יש גלות מארץ לארץ ומעיר ולעיר, ותושב אחת מערי המקלט שהרג את הנפש בשגגה, גולה משכונה לשכונה, אף זו גלות היא. ובמדרש אמרו, שמי שנתחייב גלות יוצא ידי חובתו גם בגלותו לסוכה, דירת העראי. אף זו גלות היא. וכלפי מה הדברים אמורים? לפני זמן לא רב החלו בני הישיבות הקדושות את לימודיהם ב"זמן החורף" - עזבו את ביתם, על כל פינוקיו, וגלו למקום תורה. מתעלים ומזדככים הם בתורה ובראיה, ועימם - עומדת להם זכותה של גלות ומנקה כל שמץ עוון ואבק חטא, אשרם ואשרי חלקם! אך עוד זאת: שב יהודי לביתו מעבודת יומו, מעמל כפיו. שב לביתו, לחיק המשפחה, לשעות של מרגוע ומנוחה - ועוזב את הבית לשעה של שיעור תורה. הן מלבד שכן הלימוד העצום והרב, מלבד הידיעות והחוכמה, הקדושה והזכויות לאין שיעור וקץ, מחשיבים במרום גם את עזיבת הקן החמים, ולו לשעה קלה. וגלות מכפרת הכל, מוחה כל כתם, היש זכיה גדולה יותר? הלא נרוץ לשיעורי התורה!

להוי ידוע שחלומם של אנשים רבים - להיות עשירים, פשוטו כמשמעו. ברצונם ובשאיפתם לממש את חלומם, לא חוסכים הם מאמצים קטנים וגדולים. ישנם הלומדים שנים על גבי שנים בכדי לזכות בתואר ללא "טוהר" ובעקבותיו משרה מכובדת המניבה "פירות" מבורכים. וישנם המגרדים כרטיסי הגרלה שונים, שנים על גבי שנים, ובינתיים? מפעלי הפיס וכלי התקשורת והפרסום מתעשרים מרצונם של אנשים להיות עשירים... והאנשים עדיין בחלומם נשארים... אולם בתורתנו הקדושה נמצאת סגולה בדוקה ומנוסה לעושר. אינה קשה היא במיוחד ואינה עולה ממון רב! הכיצד? חז"ל דרשו בגמרא בבא מציעא (נט). אמר רבי חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר: "ולאברם הטיב בעבורה". וזהו שאמר רבא לבני מחזא: "כבוד את נשותיכם כדי שתתעשרו!" סגולה לעושר ולרווחה, היא מתן כבוד והיוקרה לאישה! וכמו שכתוב בפרשה: "ולאברם הטיב בעבורה" - ויהי לו צאן ובקר וחמורים ועבדים ושפחות ואתונות וגמלים!"

אחים יקרים, הנה כי כן נמצינו למדים שלא רחוקה היא, לא בשמים היא ולא מעבר לים, העושר ויותר מכן האושר נמצא קרוב אלינו - בביתנו! אל נא ניתן להזדמנות פז זו לחמוק מתחת ידינו. נכבד את נשותינו ונזכה לברכה באוצרותינו ולהשראת השכינה בינינו!

### זמני כניסת ויציאת השבת

| ח'א   | י-ם   | ח'פה  | ב'ש   |
|-------|-------|-------|-------|
| 17:40 | 17:23 | 17:28 | 17:41 |
| 18:36 | 18:34 | 18:34 | 18:36 |
| 19:11 | 19:14 | 19:09 | 19:12 |

### הפטרת השבוע

הפטרה: למה תאמר יעקב (ישעיהו מ, כז-מא, טז)



## סיפור לשבת

שיירות ארוכות היו גודשות את הדרכים בשלהי חודש כסלו, ופניהן מועדות לעיר אל חמה בחבל גאבס שבתוניסיה, להילולת הצדיק **רבי יוסף המערבי זצ"ל**, החלה בראש חודש טבת ונחוגה בתופים ובמחולות, שירות ותשבחות, ברכות והודאות, צדקות ותרומות ליתומים ואלמנות, רוב עם ועדה, אנשים לאלפים ולרבבות, ולאור המוני נרות ושללבות דוגמת הילולת דרשב"י במירון. רבי יוסף המערבי, מתלמידי האר"י הקדוש היה. כשהיה רבינו האר"י עולה עם תלמידיו לאתרא קדישא מירון היה מושיבם במקום בו גילה רבי שמעון בר יוחאי את האידרא רבה, ומושיבם כפי שורש נשמם: את רבי יוסף המערבי הושיב על מקומו של רבי יוסי, את רבי יצחק הכהן במקומו של רבי יצחק, וכן כולם, והוא עצמו ישב במקומו של רבי שמעון בר יוחאי ולימדם סתרי תורה. לאחר פטירת האר"י הקדוש זיע"א נמנה רבי יוסף המערבי בין שלושת תלמידיו הגדולים שנשארו בחיים ולא פגעה בהם מידת הדין - כי רובם נסתלקו באותה שנה - והם רבינו חיים ויטאל זצ"ל גדול תלמידיו, רבינו גדליה הלוי זצ"ל גיסו של מהרח"ו, ורבינו יוסף המערבי שהגיע ממרוקו ונמנה על גדולי התלמידים. דרוש שלו לסוכות נדפס בסוף ספר "מבוא שערים", ודרוש "חפצי בה" בתחילת ספר "שמחת כהן" - אבל עיקר חידושי תורתו ספון בכתובים, ביניהם חיבור שלם על האידרא רבה וחיבור הכולל דרושים וכוונות שקיבל מהאר"י הקדוש. רבי יוסף, שזכה לגילוי אליהו, ירד לאחר פטירת רבו למצרים והפיץ שם תורתו, שם פניו לארץ מולדתו ובכל מקום בואו הרעיש את הלבבות בתורתו ובקדושתו, והשיב לב ישראל לאביהם שבשמים. הכל נקשרו אליו בעבותות אהבה והערצה שלא פסקו מאות בשנים, זיע"א. לפי המסורת נפטר הצדיק ביום שישי, בשעה ארבע אחר הצהריים. כשעה לפני כניסת השבת. ביקשו אנשי החברה קדישא לדחות את ההלויה ליום ראשון. פנה רב העיר אל הנפטר ואמר: "האם יספיקו להביא למנוחת עולמים לפני כניסת השבת?" ונענה בראשו.



**משפחת אברבנאל** ידועה היתה כמשפחה מיוחסת וחשובה, בה מצויים תורה וגדולה, עושר ושררה, ולפתע נהפך עליה הגלגל ומאגרא רמה נפלה אל התהום. כך אירע לאבי המשפחה **רבינו דון יצחק אברבנאל זצ"ל**, פרשן התנ"ך הנודע. הוא כיהן כשר הכספים בחצרו של מלך פורטוגל, ושמש הצלחתו זרחה גם על כל היהודים ברחבי הממלכה. ולפתע התקדרו העבים, ורבינו דון יצחק נצא בראש הגולים! נורא עוד יותר היה גורל אחד מצאצאיו המאוחרים, דון יהודה אברבנאל זצ"ל, שהיה אחד מנכבדי ועשירי העיר מארקש שבמרוקו. פעם הוצרך מלך מרוקו הון רב כדי לצאת למלחמה נגד צרפת. מה עשה, קרא לרבי יהודה אברבנאל ודרש ממנו כי ימסור את כל רכושו לאוצר המדינה! כלום ברירה היתה לו? העביר את כל הונו לקופת האוצר. ואז - נעצר! המלך חשד בו שהוא מסתיר אבנים טובות ומרגליות, שלא הסגיר הכל. כל טענותיו ומחאותיו, כל הבטחותיו שנתן כל אשר לו ולא הותיר ברשותו דבר, לא הועילו. הוא עונה בעניינים קשים, שלא יכלו למלט מפיו הודאה בדבר אוצר שאינו קיים. העניינים הוגברו, עד שרבי יהודה נפטר בבית הכלא! כסבורים אנו שהשלטונות נוכחו בטעותם, התנצלו ונסגור? לא ולא! הם פרצו לביתו לערוך חיפוש מדוקדק, לא הותירו דבר על כנו, ולא מצאו דבר! ובכן, כלום הסתפקו? לא ולא! הם החליטו ליטול עימם את בתו הצעירה, אסתר, עלמה בת שבע עשרה שנה, כבת ערובה, עד שישגירו אוצר שלא קיים! היה שם עשיר אחד שהיתה לו כבדת ארץ בסמוך לעיר. נענה ואמר: "בית הקברות מרוחק הוא, אם ברצונכם קברוהו בחלקת האדמה שברשותי". ההצעה התקבלה, ובתוך מחצית השעה נערכה הקבורה. לאחר השבת נשוב נקים מצבה ואוהל, כנהוג בקברי גאונים וצדיקים. בלילה, ליל שבת, הופיע הנפטר לרב העיר בחלומו ופניו זוהרים כזוהר הרקיע. אמר: "תודה לך שעסקת בקבורתי בו ביום, ודע לך כי אני רוצה במצבה בנויה על קברי - גל האבנים שהמונים ערמו בחיפזון מאימת השבת המתקרבת חשוב בעיני יותר מכל, ומבקש אני שזו תהיה מצבתי עדי עד. למען ידעו הכל כמה חשובה שמירת השבת וכמה יקר הוא חיפזון שנחפזים כדי שלא לחללה חלילה!" כאשר פלשו הגרמנים לטוניסיה ביקשו להקים את מחנה צבאם בשדה הסמוכה לעיר. ראה מפקדם את גל האבנים, והחליט ליישר את השטח. מה עשה, הביא בולדוזר ענק והורוה לפזר את גל האבנים. שעט הבולדוזר לעבר הקבר הקדוש, ובהגיעו למרחק של חמש אמות השתתק מנועו ועצר. הביאו טכנאי לבדוק ולאתר את סיבת התקלה, ולא מצא כל פגם. ומאז ועד לסיפור המעשה, במשך עשרות שנים, עמד הבולדוזר המשותק ליד הציון, לפירסום הנס!

(מעייין השבוע)



## מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

**"ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" (יב,ב)**

פירש "בעלי פיתוחי חותם" זצ"ל: סופי תיבות: "ואברכך ואגדלה שמך" גימטריה אד"ם. לרמוז כי אדם הראשון היה בגן עדן בתחילה ועל ידי חטאו נתגרש, ואברהם אבינו עליו השלום תיקן מה שפגם אדם, ולפיכך כיון שתיקן והיה בחוץ-לארץ, אמר ליה הקב"ה: "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אראך" דומיא דגן עדן, אם כן מה שגרם אדם שהיה בגן עדן ונטרד לחוץ תיקן אברהם אבינו עליו השלום שהיה בחוץ ונכנס לפנים, שהיא ארץ ישראל דומיא דגן עדן.

(תורת שלמה)

**"ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך" (יב,ב).**

הבטיחו על הבנים ועל הממון ועל השם... דבר אחר ואעשך לגוי גדול זה שאומרים אלקי יצחק, ואגדלה שמך זה שאומרים ואלקי יעקב. (רש"י).

שני פשטים אלה של רש"י זצ"ל, הינם דין ודברים שהיו לאברהם אבינו עם היצר הרע, אשר ביקש להחדיר בו נגיעות של הנאה חומרית בקיום ציווי הבורא, כדי שלא יהא זה לשם שמים. פירש לו היצר את הדברים כך: "ואעשך לגוי גדול" - כלומר, שיצא לך שם גדול - "ואברכך" - כלומר, בממון - "ואגדלה שמך" - כלומר, בבנים. השיב לו אברהם ואמר: "דבר אחר" - פירושם של דברים אחר הוא לחלוטין. אין כאן הכוונה לשם, לממון ולבנים, כי אם "ואעשך לגוי גדול" - כלומר, זה שאומרים אלקי יצחק - "ואגדלה שמך" - כלומר, זה שאומרים אלקי יעקב. כל זה אינו אלא הבטחה, שעל ידי ההליכה יתגדל שם שמים, ורק בגלל זה אעשה זאת ולא בגלל הנאות חומריות.

(אוהב ישראל הובא במעינה של תורה)

**"בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי" (יד,כד).**

כוונת התיבה "בלעדי", היא ללמדנו שלעצמו אברהם אבינו ביותר לבלי ליהנות ממלך סדום מחוט ועד שרוך נעל. אולם בנוגע לנערים והאנשים שהלכו איתו, להם לא החמיר, אלא הם יקחו חלקם. ללמדך, שהרשות ביד כל אדם להחמיר לעצמו ולא לאחרים.

(החפץ חיים הובא בתורת הפרשה)

**"חמסי עליך"**

אמר רבי חנן כל המוסר דין על חבירו הוא נענש תחילה, שנאמר ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך, וכתוב ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה... שלושה דברים מזכירים עוונותיו של אדם: קיר נטוי, ועיון תפילה, ומוסר דין על חבירו.

(פניני הילקוט)



## חנוך לנער

## זכו - שכינה ביניהם



### הסכנה שבפינוק ילד

בספר בני חביבי הביא שרחמנות יכולה לגרום לפינוק יתר של הילד. אם תסכימו לבקשותיו בכל פעם שהוא מבקש צעצוע או בגד חדש, תגרמו לכך שיחשוב שהוא יכול להשיג כל מה שהוא רוצה בחיים. יש בכך סכנה גדולה. פעם אחת הגיעה לר' שמחה זיסל מקלם אמו של אחד מתלמידיו, ובפיה דרישה להאכיל את בנה עוף מדי יום, במקום האוכל פחות-הערך שמגישים בשיבה. הרב הסכים לבקשתה, בתנאי אחד: שהיא תתחייב שבנה יאכל עוף יום יום במשך כל ימי חייו. אבל, אם אין ביכולתה להבטיח זאת, הוא רוצה שבנה יתרגל עכשיו לאכול גם מזון אחר, פרט לעוף. ר' שמחה זיסל רצה לומר שאם תפנקו את ילדכם, תגרמו לו רק צרות. לא תמיד תישאר אמו לצדו כדי לפנק אותו, ויהיה לו קשה אחר כך להסתגל למציאות החיים. יחס של רחמים מיטיב רק כשמשתמשים בו בצורה הנכונה. ילדינו זקוקים לחינוך, ועלינו ללמוד שלפעמים, יחס נוקשה כלפיהם הוא בעצם בבחינת הרחמנות הגדולה ביותר שאנו יכולים להעניק להם. עיני ראו ולא זר במשך שנות פעילות עם הציבור למאות ואלפים כ"י שהורים שדאגו לילדים היכן שלא היה צריך לדאוג ולא נתנו להם "להשתפשף" בחיים השוטפים גרמו להם הרס אשר נתן אותותיו לשנים גם לאחר נישואיהם, מחשבה נכונה עם ביקורת נבונה תביא פירות טובים לנו ולהם.

### אשרי המבליג!

בספר קצאת השמש בגבורתו הובא סיפור נפלא המאלפנו בינה. משפחה מסוימת התגוררה בירושלים העתיקה. באותה תקופה יום כביסה למשפחה, היה מהעבודות הקשות במשך הבית. עקרות בית של היום עם מכונות הכביסה האוטומטיות והחצי אוטומטיות, לא יכולות לתאר לעצמן את הקשיים שהיו כרוכים בעבודה מאומצת זו שכמעט כל בני הבית התפנו לה. ובכן בשעה טובה ומוצלחת, אחרי כשש שעות עבודה מפרכת, תלתה עקרת הבית כנגד השמש שני חבלים מלאים בכביסה על שתי קורות לאורך החצר. בצהרי היום נכנסה אחת השכנות לחצר כשהיא צועדת לביתה. משום מה נראו לה שתי הקורות האלכסוניות וחבלי הכביסה התלוים עליהם כמפריעים לה בדרך הילוכה, וכי המעבר בחצר לא מספיק רחב בעבורה לעבור בו. במקום לקבל זאת בהבנה ולשמור על יחסי אנוש בין שכנים, ולכוף מעט את הראש כדי לעבור ברגע כמימרא, תקף אותה יצרה ואחזה בולמוס של כעס ונקימה. נכנסה בזריזות לביתה, תפסה מספריים, יצאה לחצר וחתכה את שני החבלים מלאי הכביסה. כל הכביסה הצחה והנקיה לאחר עמל מפרך, נפלה ברעש על אדמת החצר הבלתי מרוצפת. האשה בעלת הכביסה עמדה לרגע כהמומה בפני המבחן הקשה. לפי הטבע האנושי היתה לכאורה צריכה להתפרץ בצעקות וקללות על השכנה ופעולתה המרושעת, כל היצרים האפלים התלקחו בקרבה דרוכים כאש עצורה, אך האשה שאבה לפתע כוחות אדירים ממעיין אמונתה הצרופה והזכה. בתוך שניות גורליות, גועשות, התגברה על הנסיון המר, חסמה את שפתיה והצדיקה עליה את דין שמים. מסתמא זה מגיע לי, ותהא צרתי כפרתי! היא אספה את הכביסה מהארץ, שטפה והסירה את הליכלוך, חיברה וקשרה את החבלים והלכה למגרש שכונת "בני מחסה" ותלתה שוב את הכביסה בכיכר הגדולה. בשעות הערב הביאה את הכביסה היבשה לביתה במצב רוח טוב! פורשת הנסיון טרם באה לסיומה. בעלה של האשה חזר הביתה אחר תפילת ערבית, והיא לא מספרת ומגדת לו ממה שקרה לה בחצר! דומה כי הנסיון השני גדול הוא מהראשון, כי הרי "דאגה בלב איש יסחנה". ומה עוד שמקרים כאלו עתידים לקרות לה בעוד ימים ספורים מאותה שכנה רעה. אולם היא מתאפקת שנית ושותקת. הדבר היה נשאר בהעלם, לולא אותה שכנה עצמה שנכנסה בלילה מבוישת לבית חברתה וביקשה לסלוח לה מאותה תקרית מכוערת. היא סיפרה, כי בתחילת הלילה קיבל הילד שלה חום גבוה מאוד באופן פתאומי, והיא תולה זה כעונש מן השמים על רשעותה היום בצהרים. אותה צדקנית גבורת הרוח זכתה, ולשנה הבאה נולד לה בן שהיום הוא אחד מתלמידי החכמים הגדולים של ירושלים עיר הקודש. כמה מאושרת הרגישה אשה זו כעבור אותו רגע, בו יכלה להתפרץ בחמת זעם ובכי היסטרי, אולם היא העדיפה את דרך התורה: לבלום בשעת מריבה!!! בסופו של דבר לא התחרטה מצעדה הנכון. ואם לא די לנו בזה, צאו וראו כמה הפליג הפלא יועץ בשבח איש ואשה המבליגים זה לזה שבעבור זה יזכו לטוב בזה ובבא ועתה בואו חשבון מה עדיף? לשתוק ולזכות באוצר יקר או לענות ולהיות "מנצח" לרגע? סוף מעשה במחשבה תחילה.

## עשה לך רב

שו"ת מנחת יצחק  
הרב יוסף מנחם שליט"א

### חלום?

יהרהר זאת בשעת ברכת כהנים או יכוין לבקש שה' יטיב את חלומי בזכות ברכת הכהנים.

✿ **המתפלל יחד עם השליח ציבור והגיע לברכת כהנים, האם רשאי לומר הטבת חלום באמצע תפילתו?**

לא, רק להרהר בלבד.

✿ **איתא בשולחן ערוך סימן קפג/ד שצריך המזמן על הכוס לקבלו בשתי ידי, וראינו רבים ושלמים שלא נוהגים בכך. רצינו לדעת מהי ההנהגה הנכונה בעניין זה?**

כך צריך להיות. רק שנהגו להקל ואיני יודע טעם לזה. וראיתי לגדולים שכן הקפידו בזה על פי מסורת אבותיהם.

✿ **בעניין הנ"ל האם גם המגביה את הכוס למזמן צריך להגביה דווקא בשתי ידי? כן.**

על אחת כמה וכמה, ודע שרבינו החפץ חיים זיע"א אמר הטבת חלום זו בכל יום גם אם לא חלם כלום, משום החשש שמא חלמו עליו ולא אמרו לו או שלא ידע מכך.

✿ **מי ששכח לומר הטבת חלום ונזכר ביום שלמחרת, האם מועיל שיאמר זאת ביום שנזכר?**

רק באותו יום.

✿ **אם אין כהן בבית הכנסת, כיצד ינהג לגבי אמירת הטבת חלום?**

יש נוהגים לומר לאחר שהחזן אומר ברכנו בברכה המשולשת וכו'. "אדיר במרום שוכן בגבורה אתה שלום ושמך שלום. יהי רצון שתשים עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה למשמרת שלום". ונהגו זאת בפרט בארצות אשכנז ששם לא ברכו ברכת כהנים ביום חול.

✿ **כיצד ינהג החזן שברצונו לומר הטבת**

✿ **אדם שלכלך ספר של בית המדרש או בית הכנסת, כיצד עליו לכפר על זאת?**

עליו לפנות לגבאי או לממונה ולבקש מחילה, ואם הספר התקלקל או הושחת עד שאין ראוי ללמוד בו, יקנה ספר חדש תחתיו.

✿ **אישה שחלמה חלום רע וברצונה לומר הטבת חלום בברכת כהנים, האם רשאית לעשות כן?**

יכולה לומר זאת בעזרת נשים.

✿ **בהנ"ל האם מועיל שהבעל יאמר הטבת חלום עבורה ויכוון עליה?**

יכול.

✿ **החולם חלום בשבת ויום טוב ונפשו עגומה עליו, האם רשאי לומר הטבת חלום בשבת ויום טוב?**

יכול לומר. ואם להתענות התיירו, לומר זאת

# אל תקרי הליכות אלא הלכות

ומכל מקום אם רואה שמטפחת הקשירה היא ארוכה ויוכל לגלול בחוזקה על ידי קשר אחד ובתחיבה בתוך האגוד, באופן שבטוח הוא שלא יגרם שיחלש הקשר, (ויהיה חלילה נזק ובזיון לספר תורה), אזי מהיות טוב שיעשה קשר אחד ובתחיבה בתוך האגוד.

דברי הלבשה חדשים הקשורים יחד, כגון גרבים וכפפות, יפרידם זה מזה לפני כניסת השבת. ואם שכח להפרידם לפני השבת, אל יתיר כל קשר, אבל מותר לנתק את החוט, אם עושה כן דרך קלקול החוט (ואין לעשות כן בפני עם הארץ).

מותר להוציא את הסיכות שרגילים לתחוב בבית החרושת כדי לשמור על הקיפולים של הכתונות וכיוצא בזה.

מותר להשחיל בשבת שרוך חדש בנעל ישנה, אבל בנעל חדשה שמעולם לא היו בה שרוכים - אסור.

בגדים העשויים מחומר סינטטי, מותר ללובשם ולפושטם, אפילו שבשעת הלבשה נראה שיוצאים מהם כעין ניצוצות אש, ואין לחשוש בזה לאיסור הבערה.

(השבת וההלכותיה)

עליהן ברכה.

מותר בשבת לעשות קשר בעניבה שעונדים לנוי, כיון שאין זה נקרא קשר, שהרי במשיכה קלה הוא נותר, וכן מותר בשבת להתיר את קשר העניבה.

יש נוהגים שכשיש שמחה של מצוה בבית הכנסת, מחלקים לציבור המתפללים ולילדים שקיות של סוכריות וממתקים, ולפעמים קשורים בשני קשרים זה על גבי זה, ויש להקל ולהתיר שקיות אלה בשבת, ומכל מקום לכתחילה עדיף יותר שלא לקושרם באופן זה, אלא יהדקו את השקיות עם גומיה.

אין לעשות בשבת קשר (אפילו קשר יחיד) בשוליים של שקית העשויה מניילון, כדוגמת הקשר שעושים בקצה חוטי הציצית, אף שהקשר נעשה בגוף השקית ללא עזרת חוט, וכן אין להתיר קשר זה. ואם יש צורך בשבת לפתוח את השקית כדי להוציא את האוכל שבתוכה, צריך לקלקל את השקית כדי להוציא את האוכל. ומכל מקום מותר לקשור בקשר שלא מהודק, ואם בטעות התהדק הקשר - מותר לפותחו.

המתכבד במנחה בשבת בגלילת ספר תורה (של אחינו האשכנזים שרגילים לקשור) מותר לו לקשור הספר תורה בעניבה על גבי קשר, (אף על פי שמתירים את הקשר רק ביום שני),

כל קשר שלפעמים הוא נמלך עליו ומבטלו לעולם, אף על פי שבשעת עשייתו לא היה דעתו על מנת לקיימו לעולם, נחשב כאילו הוא קשר של קיימא ואסור לקשורו בשבת, אבל קשר שאין דרך לקיימו אלא רק לאיזה זמן מסוים ולא לבטלו לעולם, אם גילה דעתו בפירוש שברצונו להתירו במוצאי שבת - מותר לקשורו בשבת.

כל קשר שאסור לקשור אותו בשבת, אסור גם להדקו אם נתרפה (כגון קשר כפול שהקשר העליון שבו נפתח), ועל כן צריך להזהר שלא להדק את קשרי הציציות כשנתרפו.

מותר לקשור קשר ועניבה על גביו אפילו על מנת להתקיים, ומכל מקום טוב להחמיר שלא לקשור באופן זה אלא כשעומד להתירו בתוך שבעה ימים, אבל עניבה בלי שום קשר, או קשר אחד בלי עניבה, מותר אפילו על דעת להתקיים לעולם.

אם קשר שרוך נעלו בערב שבת בקשר ועניבה, ובלא כוונה נקשר בשני קשרים זה על זה, מותר להתירו בליל שבת. ואם אינו יכול להתירו מותר לחותכו ולנתקו, ולא יעשה כן בפני עם הארץ, פן יבוא להקל יותר.

מותר לנשים לקשור מטפחת ראש בשבת בשני קשרים זה על גבי זה כדרך בחול. והמחמירות לעשות קשר ועניבה עליו - תבוא

## משל ונמשל

ואילו בפתח בית המדרש דורך רק לעיתים... מהעיקר עשה טפל ומהטפל עשה עיקר. לא לכך ברא הקדוש ברוך הוא את האדם!



על חשיבות התפילה בכוונה אמר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זצ"ל בעל ה"חפץ חיים" **משל נפלא:** לעשר אחד היה משרת תמים ומסור ששימש את אדונו בכל עת ככל שנדרש. פעם אחת הוצרך אדוניו לנסוע לרגל עסקיו הרבים, והיה עליו להעדר מן הבית שבועות מספר. קרא האדון למשרת, נתן בידו רשימה ארוכה של הוראות ואמר: בכל יום קרא נא את הרשימה היטב כדי שלא תשכח לעשות מאומה מכל אשר כתבתי. הנהן המשרת בראשו לאות שהבין. עלה האדון אל המרכבה ההדורה שהמתינה בחוץ ונסע למסעיו. כאשר חזר, קרא האדון למשרת ושאל אם עשה כאשר ציווה. כן אדוני - השיב המשרת - בכל יום קראתי כמה פעמים את כל מה שכתבת בגיליון... שוטה שכמוך! - גער בו האדון - וכי ביקשתי ממך רק לקרוא? כל כוונתי היתה שעל ידי שתקרא את הכתוב גם תזכור לעשות מה שנצטווית! קריאה בלבד אינה מועילה דבר!... **כן הוא גם הנמשל** - אמר ה"חפץ חיים" זצ"ל - אם האדם נוטל לידיו את הסידור וקורא בו ללא כל כוונה, דומה הוא לאותו משרת שוטה..

(משל למה הדבר דומה)

סוחר אחד פתח על אם הדרך העולה אל העיר הגדולה חנות גדולה מלאה בסחורות יקרות ערך וטובות. עד מהרה גילה כי לא רבים הם העוצרים וסרים לחנותו, אלא רובם אצה רצה להם הדרך להגיע אל העיר הגדולה. מה עשה? בצד חנותו פתח אכסניית אורחים וצמודה לה מסעדה המוכרת מטעמים ערבים לחיך. את ניהול האכסניה והמסעדה הפקיד ביד טבח אומן מומחה ידוע ובעל שם. אין אני מבקש ממך דבר - אמר הסוחר לטבח - מכור אתה את מטעמייך ואל תשלם לי מאומה, אלא שכיון שיעצרו לטעום ממאכליך הטעמים, וודאי יכנסו גם אל חנותי. יום אחד הגיעה חבורת ארצי פרחי אל האכסניה, וכאשר טעמו ממטעמי המטבח המשובח, החליטו לשהות שם כמה ימים. אלא שממטעמי המטבח טעמו גם טעמו, אולם לחנותו של הסוחר לא נכנסו כלל. לאחר כמה ימים כאשר ראה הסוחר כך, עמד וגירשם מן האכסניה. מדוע אתה מגרש אותנו - תמהו חבורת הסובאים - האם לא שילמנו בעד האוכל? אכן כן - אמר הסוחר - אלא שאין לי מכך תועלת, שכן כל המסעדה נועדה כדי למשוך קונים אל חנותי, אולם אתם ממלאים את כרסכם מעדנים למכביר ובפתח חנותי אף לא דרכתם. אין לי משהותכם כאן דבר, על כן פנו מקומכם לאחרים! כן הוא גם **הנמשל** - אמר המגיד מדובנא זצ"ל - הקדוש ברוך הוא משפיע לאדם מטובו אוצר גדול של גשמיית, ובלבד שיעסוק בתורה, ואילו האדם ממלא כרסו בהנאות הגשמיות,

לעילוי נשמת  
האיש היקר והחשוב

**יצחק בלו**  
בן שרה  
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת  
האיש היקר והחשוב

**אבי אנוך קור**  
בן שלמה  
ופרידה  
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת  
האיש היקר והחשוב

**חיים אברהם**  
בן נזירה  
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת  
האיש היקר

**עזרא**  
בן גוהר  
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת  
האישה החשובה

**פרידה**  
בת מליה  
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת  
האישה החשובה

**שושנה פריה**  
בת סלימה  
ת.נ.צ.ב.ה.

רוצה להיות  
מזכיר הרבים  
ולהפיץ את העלון?  
**052-7647449**

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: 052-7647449  
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ  
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com  
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

